

(สำเนา)
เลขรับ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๕ ม.ค. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๔๔

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ....
ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ขันธิโชติ)

วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

อรทัย พิมพ์

ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ
ทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว
กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้อง
ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควบคุมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๕ ให้มีสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ควบคุม

(๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) จัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมายให้ดำเนินการ ฝึกอบรมในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๔) ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ควบคุม

(๕) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ

(๖) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงาน
ทางสังคมสงเคราะห์

(๘) รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์
ในการสมัครเป็นสมาชิก

(๙) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

(๑๐) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้า
ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(๑๑) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

(๑๒) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ
สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง
และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ผลประโยชน์จากกิจกรรมอื่นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๕

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือที่สภาวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินและทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตาม (๑)
(๒) (๓) (๔) และ (๕)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒
สมาชิก

มาตรา ๙ สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีสี่ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๐ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง และผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด
- (๓) ไม่เป็นผู้ประพฤตเสียหายซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๑ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ
- (๒) แสดงความเห็นและสอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่สมาชิกสามัญร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง
- (๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด
ในข้อบังคับ

(๕) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และปฏิบัติตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) ได้รับความสัตติการหรือบริการอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ สมาชิกวิสามัญต้องเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนที่มี
วัตถุประสงค์ด้านสังคมสงเคราะห์ โดยมีกิจกรรมและลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกวิสามัญมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๓ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสมทบบมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๓)

มาตรา ๑๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกกิตติมศักดิ์มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและ
หน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๓) และ (๕)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๕) หรือ

(๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๓

(๔) มีกิจกรรมหรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับตามมาตรา ๑๒

(๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นสมาชิกภาพ เพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสื่อมเสีย
เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๓) หรือ (๔)

(๖) ไม่ชำระค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันควรตามที่กำหนด
ในข้อบังคับ

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๒) ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญตามมาตรา ๙ (๑) ปฏิบัติงานอยู่ เลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๕) สมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕)

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เหรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พ้นจากตำแหน่ง สำหรับการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๘ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ แล้วแต่กรณี แต่กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อได้กรรมการครบแล้วทั้งตามประเภทและจำนวน

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) ในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีสำรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้รับคะแนนจากการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นกรรมการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ได้รับการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรองขึ้นเป็นกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมีแต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือ (๔) หรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๕) เป็นกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการดังกล่าวได้ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๒ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๗ และการเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทนตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖
- (๒) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อทำการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๓) กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วย
  - (ก) การเป็นสมาชิก
  - (ข) การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนสมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้
  - (ค) การเลือกกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ การเลือกกรรมการหรือสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การเลื่อนรายชื่อตามบัญชีสำรอง หรือการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการแทน และการแต่งตั้งและคุณสมบัติของที่ปรึกษา
  - (ง) แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และการออกใบแทนใบอนุญาต
  - (จ) หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ
  - (ฉ) การกำหนดวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม ซึ่งต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา
    - (ช) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
    - (ซ) การประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการจรรยาบรรณ และคณะอนุกรรมการ
    - (ณ) หลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ
    - (ญ) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการประเมินความรู้ตามอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
    - (ฎ) หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(ฎ) การจัดตั้ง การดำเนินการ และการเลิกสถาบันที่ทำการฝึกอบรม เป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(จ) การดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ฉ) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา ผลประโยชน์และการจัดทำรายงานสถานะการเงินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ช) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือบริการอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๑ (๖) ข้อบังคับหรือระเบียบนั้น เมื่อสภานายกพิเศษได้ให้ความเห็นชอบและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๔ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์คนที่หนึ่ง อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เลขาธิการ รองเลขาธิการ ประชาสัมพันธ์ เภรณูฎีก ที่ปรึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้หรือตามมติของคณะกรรมการ

(ข) เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ

(ค) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

(๒) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง เป็นผู้ช่วยนายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามที่นายกสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์มอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เมื่อทั้งนายก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขาธิการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทุกระดับ

(ข) กำกับดูแลและรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสภาวิชาชีพสังคม สงเคราะห์

(ค) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

- (ง) รับผิดชอบในการดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (จ) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
- (ฉ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มอบหมาย
- (๕) รองเลขาธิการ เป็นผู้ช่วยเลขาธิการในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ
เลขาธิการตามที่เลขาธิการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนเลขาธิการเมื่อเลขาธิการไม่อยู่
หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- (๖) ประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และเผยแพร่
กิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนและองค์กรอื่น
- (๗) เற்றுญิก มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน
และการงบประมาณ
- (๘) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๓ (๒) มีอำนาจหน้าที่ตามที่
คณะกรรมการกำหนด
- (๙) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่
คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียง
ชี้ขาด

มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๕)
ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่
การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ สภานายกพิเศษจะเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความคิดเห็น
ในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๗ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกระเบียบหรือข้อบังคับ

(๒) การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคม

สงเคราะห์

ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอมติตามวรรคหนึ่งต่อสภานายกพิเศษโดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มีได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง

(๑) ภายในสามสิบวัน หรือมิได้ยับยั้งมติตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติที่นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ในกรณีสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมครั้งนั้นมีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

หมวด ๕

การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๒๘ ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม

(๑) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๒) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) วิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ ทัดหนสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(๔) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์

(๕) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๒) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่นภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๓) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม
- (๔) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ แบบและประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๓๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญและมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ ให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

มาตรา ๓๓ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้จัดทำขึ้นเป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ
- (๕) จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ประธานกรรมการจรรยาบรรณและกรรมการจรรยาบรรณจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ จากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- (๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์หรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการจรรยาบรรณและจะให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๓๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

(๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งได้เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๘ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาและการหยิบยกขึ้นพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการจรรยาบรรณอื่นซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ (๑) (๓) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

เมื่อคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ไต่ขึ้นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๓๘

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณให้สั่งยกคำกล่าวหา

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยกคำกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งหรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่เรียกหรือแจ้งให้ส่งตามมาตรา ๔๒ โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้เลือกตั้งสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๒) และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ระดับปริญญาเลือกกันเองจำนวนสองคน เป็นกรรมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน การได้มาซึ่งกรรมการดังกล่าวจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเหรัญญิก ตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

มาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการเลือกและเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ให้บุคคลซึ่งปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมตามมาตรา ๒๘
อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมาขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาต
ภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่
คณะกรรมการกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

---

๑. ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ควบคุม	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
๒. ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ควบคุม	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
๔. ค่าหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม สาขาต่าง ๆ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐	บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความหมายของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ คือ วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๘)

(๑) สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕) มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ กำหนดมาตรฐานการให้บริการ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา การรับรองปริญญา การส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย การเป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย และการดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๖)

(๒) รายได้ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาจากเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ค่าขึ้นทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมต่างๆ ผลประโยชน์จากการ

ดำเนินกิจกรรมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ เงินหรือทรัพย์สินที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิตินกรรมอื่น และดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๓ สมาชิก (ร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่มีสี่ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๙) โดยสมาชิกสามัญต้องมีคุณสมบัติ คือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ หรือ ปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง ไม่เป็นผู้ประพฤตเสียหาย ไม่เคยต้องโทษจำคุก ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๑๐) โดยสมาชิกสามัญจะมีสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างจากสมาชิกประเภทอื่น คือ สามารถขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมสาขาต่าง ๆ และสามารถเลือกตั้งรับเลือกตั้ง หรือรับเลือกเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ (ร่างมาตรา ๑๑ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

๒.๔ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๑๖ ถึงร่างมาตรา ๒๔)

(๑) คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน ผู้แทนสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์จำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกสามัญปฏิบัติงานอยู่ จำนวนสองคน และสมาชิกสามัญซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเองจำนวนสิบสี่คน (ร่างมาตรา ๑๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี (ร่างมาตรา ๑๙) มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ กำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ออกข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการซึ่งมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่หนึ่ง และอุปนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์คนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน และนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ประธานสัมพันธ์ และเหรียญกฐิน รวมทั้งอาจเลือกสมาชิกสามัญเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๗) โดยนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และเป็นผู้แทนสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในกิจการต่าง ๆ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๕ การดำเนินการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

การดำเนินการของคณะกรรมการโดยทั่วไปใช้มติเสียงข้างมาก แต่มติของที่ประชุมในกรณีให้สมาชิกสามัญพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเห็นว่าเป็นผู้นำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หรือการยืนยันมติที่สภานายกพิเศษยังต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๗)

๒.๖ การควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๔๔)

(๑) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม คือ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานสังคมสงเคราะห์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ในงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ งานสังคมสงเคราะห์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานของรัฐในสายงานนักสังคมสงเคราะห์ หรือวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๒๘)

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่ การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดีอันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม การทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมของนักเรียนนักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่น ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การดำเนินงานของบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๙) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๕)

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๒) เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๔) เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว มีมติว่าผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษ ได้แก่ การตักเตือนเป็นหนังสือ การภาคทัณฑ์ การพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๔) หรือสั่งยกค่ากล่าวหาในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๓๕) ซึ่งคำสั่งดังกล่าวอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๔๐)

(๔) ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุม (ร่างมาตรา ๔๓) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๗)

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๗ ผู้รักษาการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕) และดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕) มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าฟังการประชุมและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๖) และมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือยับยั้งมติของที่ประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการออกระเบียบหรือข้อบังคับ การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. .... ได้ศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ การควบคุมมาตรฐานของนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันเกิดจากความร่วมมือระหว่างกระทรวงพัฒนาชุมชน เยาวชน และกีฬา (Ministry of Community Development, Youth, and Sport) คณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติ (National Council of Social Service) และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศสิงคโปร์ (Singapore Association of Social Workers (SASW)) ในการกำหนด “กรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม”

(Accreditation Framework for Social Workers and Social Service Practitioners) เพื่อควบคุมและรับรองมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม โดยกรอบดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

หลักเกณฑ์การรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม ตามที่กำหนดในกรอบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การรับรองนักสังคมสงเคราะห์

๑.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาหรือปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนประเภทชั่วคราว (Registered Social Worker-Provisional) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๑.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้วน้อยกว่า ๑ ปี

๑.๑.๒ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๑.๒ กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน (Registered Social Worker) มีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๑.๒.๑ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๑ ปี

๑.๒.๒ ได้รับการฝึกอบรมด้านสังคมสงเคราะห์ หรืองานสังคมสงเคราะห์ที่ช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพในการให้บริการโดยนักสังคมสงเคราะห์มาแล้ว ๘๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการเข้าร่วมอบรม ปฏิบัติการหรือประชุม หรือการอบรมภายในองค์กร ที่รับรองโดยนายจ้าง

๑.๒.๓ ปฏิบัติงานโดยได้รับคำปรึกษาจากผู้ควบคุมที่เป็นคนกลางหรือผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยมีหลักฐานการปฏิบัติงาน เช่น การสนทนา หรือการประชุม

๒. การรับรองผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม

๒.๑ กรณีเพิ่งสำเร็จการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๑.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๓ ปี

๒.๑.๒ ได้รับการฝึกอบรม ๒๔๐ ชั่วโมงภายใน ๓ ปี

๒.๑.๓ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๑.๔ ได้รับการรับรองจากเพื่อนและหัวหน้างานปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๒.๒ กรณีไม่ได้จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ สามารถขอรับรองเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคมจดทะเบียน (Registered Social Service Practitioner) โดยมีหลักเกณฑ์การรับรอง ดังนี้

๒.๒.๑ มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาแล้ว ๑๐ ปี

๒.๒.๒ ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๓๐๐ ชั่วโมง

๒.๒.๓ ได้รับการรับรองจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ปัจจุบัน จำนวน ๒ คน

๓. การต่ออายุการรับรอง

การรับรองมีอายุ ๒ ปี โดยในระหว่างระยะเวลา ๒ ปีดังกล่าว นักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคมแต่ละประเภทจะต้องเก็บคะแนนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (Continuing Profession Education (CPE)) ให้ครบ ๑๖๐ ชั่วโมง โดยจะต้องเป็นการฝึกอบรมกับหน่วยงานที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยได้แต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม (Accreditation Board) และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการรับสมัครและต่ออายุใบรับรอง
- (๒) ดำเนินการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๓) จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการรับรองนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๔) ตอบคำถามหรือข้อสงสัย
- (๕) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียน
- (๖) จัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกเพื่อให้ได้รับความรู้ที่ทันสมัย
- (๗) พิจารณาเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการเก็บชั่วโมงการฝึกอบรม

๓.๒ ประเทศนิวซีแลนด์

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖ (Social Workers Registration Act 2003) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน โดยกำหนดหรือจัดให้มีกระบวนการเพื่อเป็นหลักประกันว่านักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีวิธีในการปฏิบัติงานที่มีหลักทางวิชาการ รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ประโยชน์ของการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์แก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน และเพื่อเป็นการเพิ่มความเป็นมืออาชีพของนักสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัติการจดทะเบียนนั้กสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ วางระบบการควบคุมนั้กสังคมสงเคราะห์โดยใช้ระบบการจดทะเบียน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการจดทะเบียนนั้กสังคมสงเคราะห์ (Social Workers Registration Board) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียน และกำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal) เพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนและควบคุมจรรยาบรรณของนั้กสังคมสงเคราะห์

บุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้กสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนั้กสังคมสงเคราะห์และมีใบรับรองการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียน

ผู้มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นนั้กสังคมสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑.๑ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานนั้กสังคมสงเคราะห์ของประเทศนิวซีแลนด์ คือ มีความสามารถ ความเหมาะสม และประสบการณ์เพียงพอที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้

๑.๒ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานของต่างประเทศที่เทียบเท่ากับมาตรฐานของประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งจะต้องมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ ได้จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตเป็นนั้กสังคมสงเคราะห์หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกับนั้กสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศหรือมีเหตุผลเพียงพอในกรณีที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ได้รับการฝึกปฏิบัติงานจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ได้ สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีความประสงค์ที่จะอาศัยและปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์

^๑Section 6 A person who has a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied—

(a) that his or her competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(c) that (whether because of the inclusion of an appropriate component in that qualification, or as a result of his or her satisfactory completion of a separate course or courses of training) he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and

(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) that he or she has enough practical experience in practicing social work.

^๒ Section 7 A person who does not have a recognised New Zealand qualification is entitled to be registered if the Board is satisfied that—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๒. การจดทะเบียน

ในการจดทะเบียนคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจพิจารณาว่าจะรับจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ประเภทใด ซึ่งพระราชบัญญัติการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ฯ กำหนดประเภทการรับจดทะเบียนไว้ ๓ ประเภท คือ

(๑) การจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข (Provisional Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามที่กฎหมายกำหนด และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อให้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด^๗

(๒) การจดทะเบียนชั่วคราว (Temporary Registration) เป็นการจดทะเบียนสำหรับผู้ที่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และสามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนได้ดี มีความประสงค์ที่จะอยู่อาศัยหรือมาเยือนประเทศนิวซีแลนด์เป็นการชั่วคราวและประสงค์ที่จะ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(a) he or she has an overseas qualification equivalent to a recognised New Zealand qualification (except to the extent that it may not include a component whose satisfactory completion ensures that its holder—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand); and

(b) either—
(i) he or she is registered or licensed as a social worker, or as the practitioner of a profession equivalent to that of a social worker, in a State other than New Zealand (whether the State in which the equivalent qualification was obtained or some other State); or

(ii) there are good reasons for his or her not being so registered or licensed; and

(c) he or she has satisfactorily completed a course or courses of training ensuring that he or she—

(i) is competent to practise social work with Māori; and
(ii) is competent to practise social work with different ethnic and cultural groups in New Zealand; and

(d) he or she can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and

(e) he or she has enough practical experience in practising social work; and
(f) his or her competence to practise social work has been found satisfactory under

Part 3; and

(g) he or she is a fit and proper person to practise social work; and

(h) he or she intends to live and practise social work in New Zealand.

^๗ Section 14 Criteria for provisional registration

(1) The Board must decide that the applicant should be registered provisionally if, and only if, satisfied—

(a) that the applicant's competence to practise social work has been found satisfactory under Part 3; and

(b) that he or she is a fit and proper person to practise social work, meets some of the other criteria in section 6 or section 7, and—

(i) is in the process of working towards meeting the rest of them; or

...

ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสถาบันหรือสถานที่เฉพาะ และมีความรู้และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน ณ สถาบันหรือสถานที่นั้น ๆ ได้^๕

(๓) การจดทะเบียนอย่างสมบูรณ์ (Full Registration) เป็นการจดทะเบียนในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีความสามารถและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับชนเผ่าเมารีและกลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในประเทศนิวซีแลนด์ และมีประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรา ๖ และมาตรา ๗^๖

๓. ใบรับรองการปฏิบัติงาน

การออกใบรับรองการปฏิบัติงานให้แก่สังคมสงเคราะห์จดทะเบียนนั้นออกโดยนายทะเบียน แต่ในกรณีที่นายทะเบียนมีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ได้รับการประเมินความสามารถ หรือทำการประเมินแล้วแต่ยังไม่ได้รับผลการประเมิน หรือได้รับการประเมินแล้วแต่ยังไม่เป็นที่พอใจของนายทะเบียน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขอรับใบรับรองไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์อย่างมืออาชีพภายใน ๓ ปีก่อนวันสมัคร หรือเป็นบุคคลที่ไม่สมควรปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ให้นายทะเบียนส่งกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และนายทะเบียนมีอำนาจในการไม่รับจดทะเบียนในกรณีที่ข้อมูลในเอกสารการขอรับใบรับรองเป็นเท็จ หรือผู้ขอรับใบรับรองยังไม่ผ่านการประเมินความสามารถภายใน ๕ ปีที่ผ่านมา^๗ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเอกสารตามที่นายทะเบียนเสนอ

^๕ Section 15 Criteria for temporary registration

The Board must decide that the applicant should be registered temporarily if, and only if, satisfied that he or she—

- (a) is a fit and proper person to practise social work; and
- (b) can speak and write English reasonably effectively, and understand spoken and written English reasonably well; and
- (c) is or will be visiting New Zealand temporarily, and wishes to practise social work at a particular institution or place in New Zealand; and
- (d) has enough knowledge and practical experience of social work to practise social work at the institution or place.

^๖ Section 12 Criteria for full registration

The board must decide that the applicant should be registered fully if, and only if he or she meets the criteria in section 6 or section 7.

^๗ Section 30 Restrictions on issue of practising certificates

(1) The Registrar must refer an application for a practising certificate to the Board if he or she—

- (a) believes on reasonable grounds that—
  - (i) the applicant has not completed a competence assessment required by this Act; or
  - (ii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, but the results are not yet available; or
  - (iii) the applicant has completed a competence assessment required by this Act, and the results seem unsatisfactory; or
  - (iv) the applicant has previously held a practising certificate, but has not held a practising certificate within the 3 years immediately before the date of the application; or
- (b) suspects on reasonable grounds that the applicant—

(มีต่อหน้าถัดไป)

แล้วให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้นายทะเบียนออกใบรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขก็ได้แล้วแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร”

๔. การตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์จะต้องได้รับการประเมินความสามารถและความเหมาะสม โดยคณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีอำนาจตรวจสอบความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ได้ตลอดเวลา ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์แล้ว

นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียนจะต้องได้รับการประเมินความสามารถทุกห้าปี^{๘๘} หากไม่ผ่านการประเมินหรือไม่เข้ารับการประเมิน นายทะเบียนต้องแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดเงื่อนไขในใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน หรือพักใช้ใบจดทะเบียนหรือใบรับรองการปฏิบัติงาน^{๘๙}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

(i) has at any time failed to maintain a reasonable standard of professional competence; or

(ii) has not been practising social work as a profession at any time within the 3 years immediately before the date of the application; or

(iii) is not a fit and proper person to practise social work.

(2) The Registrar may refer an application for a practising certificate to the Board if the applicant was first registered within the 3 years immediately before the date of the application.

(3) The Registrar may refuse to issue a practising certificate if satisfied that any information included in the application for it is false or misleading.

(4) The Registrar must refuse to issue a practising certificate if the applicant has not completed a competence assessment within the previous 5 years.

^{๘๘} Section 31 Board to consider certain applications

Promptly after the Registrar refers an application for a practicing certificate to the Board, the Board must consider it in the light of the requirements of section 33, and either—

(a) direct the Registrar to issue a practising certificate to the applicant without particular conditions; or

(b) decide to consider whether to direct the Registrar to—

(i) issue a practising certificate to the applicant subject to particular conditions; or

(ii) refuse to issue a practising certificate to the applicant.

^{๘๙} Section 39 Reviews of competence to practise social work

(1) The Board may at any time review a registered social worker's competence to practise social work.

^{๙๐} Section 44 Registered social workers to complete assessments every 5 years

(1) A registered social worker who wishes to retain his or her practising certificate must complete a competence assessment at a time during the period between—

(a) the day 4 years and 9 months after the social worker last completed a competence assessment; and

(b) the day 5 years and 3 months after the social worker last completed a competence assessment.

...

^{๙๑} Section 45 Actions if registered social worker fails assessment

(1) If a registered social worker fails a competence assessment, or fails or refuses to complete a competence assessment,—

(มีต่อหน้าถัดไป)

๕. การอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ และการอุทธรณ์คำสั่งภายใต้ ส่วนที่ ๔ (การพิจารณาข้อร้องเรียน) ให้อุทธรณ์ต่อศาล (District Court)^{๑๑}

๖. คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker Registration Board)

๖.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๒}

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ๖ คน และกรรมการอื่นอีก ๔ คน

๖.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๑๓}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๐)

- (a) the Registrar must notify the Board; and
- (b) the Board may direct the Registrar to—
  - (i) make the social worker's registration or practicing certificate, or both, subject to conditions stated by the Board; or
  - (ii) suspend the social worker's registration (if it is not already suspended) or practising certificate.

^{๑๑} Section 88 Rights of appeal

(1) A person may appeal to a District Court against any decision or direction of the Board under this Act that adversely affects him or her (not being a decision or direction affecting a person only because he or she is a person of a particular kind or description).

(2) A person may appeal to a District Court against the whole or any part of a decision or order made in relation to him or her under Part 4 (other than a determination of a complaints assessment committee).

^{๑๒} Section 106 Membership

- (1) The Board comprises—
  - (a) 6 registered social workers (not being registered social workers whose registration is suspended); and
  - (b) 4 other people.

...

^{๑๓} Section 99 Functions of Board

- (1) The functions of the Board are—
  - (a) to receive and consider applications for registration:
  - (b) to authorise the registration of social workers:
  - (c) to maintain the Register:
  - (d) if it thinks fit, to adopt conditions subject to which all practising certificates, or the practising certificates of all registered social workers of a particular description, must be issued:
  - (e) to consider applications for practising certificates referred to it by the Registrar:
  - (f) to recognise New Zealand educational qualifications for the purposes of this Act:
  - (g) to review the competence of social workers:
  - (h) to establish and maintain a code of conduct for registered social workers:
    - (i) in consultation with providers of social work education and training in New Zealand and bodies that set standards for social work education and training in New Zealand, to promote and set standards for such education and training for the purposes of this Act:

(มีต่อหน้าถัดไป)

- (๑) รับและพิจารณาเกี่ยวกับการจดทะเบียน
- (๒) ดำเนินการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์
- (๓) เก็บรักษาการจดทะเบียน
- (๔) กำหนดเงื่อนไขในใบรับรองการปฏิบัติงาน
- (๕) พิจารณาคำขอใบรับรองการปฏิบัติงานที่นายทะเบียนส่งมา

ให้พิจารณา

- (๖) รับรองคุณสมบัติด้านการศึกษา
- (๗) พิจารณาบททวนความสามารถของนักสังคมสงเคราะห์
- (๘) จัดทำและเก็บรักษาประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ของนักสังคมสงเคราะห์
- (๙) สนับสนุนและกำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ โดยปรึกษากับผู้ที่จัดให้มีการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์ หรือหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศนิวซีแลนด์
- (๑๐) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียน
- (๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการทำคำสั่ง การพิจารณา และการตัดสินข้อร้องเรียน แก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่จ้างงานนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๒) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่รัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๓)

- (j) to promote the benefits of registration—
  - (i) to departments of State, other instruments of the Crown, other bodies and organisations that employ social workers, and the public; and
  - (ii) among people practising as social workers:
- (k) to promote the establishment by departments of State, other instruments of the Crown, and other bodies and organisations that employ social workers, of accessible and efficient procedures for making, considering, and determining complaints relating to social workers they employ:
  - (l) to advise, and make recommendations to, the Minister in respect of matters relating to the regulation of the social work profession:
  - (m) to appoint the members of the Tribunal:
  - (n) to promote and encourage high standards of practice and professional conduct among registered social workers and the employers of social workers:
  - (o) to consider the cases of registered social workers who may be unable to perform adequately the functions required to practise social work satisfactorily:
  - (p) subject to this Act, to disclose to the employers or prospective employers of social workers information it has obtained under this Act relating to people who are or have been—
    - (i) applicants for registration; or
    - (ii) registered social workers:
  - (q) to provide administrative and related services for the Tribunal:
  - (r) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ (Tribunal)
- (๑๔) ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐานขั้นสูงแก่นักสังคมสงเคราะห์และนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์
- (๑๕) พิจารณาในกรณีที่นักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์
- (๑๖) เปิดเผยข้อมูลแก่นายจ้างหรือผู้ที่จะเป็นนายจ้างของนักสังคมสงเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลของบุคคลที่ขอหรือเคยขอรับการจดทะเบียนหรือนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน
- (๑๗) จัดเตรียมการบริหารจัดการและบริการที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการจรรยาบรรณ
- (๑๘) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

๗. คณะกรรมการจรรยาบรรณ (Social Workers Complaints and Disciplinary Tribunal)

๗.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๑๔}

(๑) กรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการจดทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ ประธานกรรมการ ๑ คน รองกรรมการ ๑ คนหรือมากกว่า นักกฎหมายหรือพนักงานอัยการจากศาลสูงอย่างน้อย ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๕ คน

(๒) กรรมการที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

๗.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการ^{๑๕}

(๑) ดำเนินการกระบวนการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๒) ใช้อำนาจทางวินัย (Disciplinary Power) ต่อนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน

(๓) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๔} Section 116 Membership of Tribunal

(1) The Tribunal comprises—

- (a) the following members appointed by the Board:
- (i) a chairperson and 1 or more deputy chairpersons; and
  - (ii) at least 1 barrister or solicitor of the High Court of not less than 7 years' practice (whether or not he or she holds or has held judicial office); and
  - (iii) 5 other members; and
- (b) at least 1 lay person appointed by the Minister.

...

^{๑๕} Section 115 Function of Tribunal

The Tribunal's functions are—

- (a) to administer the complaints process concerning registered social workers established by this Act; and
- (b) to exercise the disciplinary powers over registered social workers conferred by this Act; and
- (c) any other functions conferred or imposed on it by or under this Act or any other enactment.

๓.๓ ประเทศอังกฤษ

การควบคุมนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ (Care Standard Act 2000) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมนักดูแลสังคม (Social Care Worker) ไว้ในส่วนที่ ๕ โดยได้ให้นิยามคำว่า “นักดูแลสังคม” ว่าหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ (Relevant Social Work) ซึ่งหมายถึงงานสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา และการให้บริการสังคม

(๒) ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานในบ้านดูแลเด็ก บ้านหรือศูนย์ดูแล หรือมีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนเพื่อให้การดูแลในบ้าน การอุปถัมภ์ หรืออาสาสมัครอุปการะ

(๓) บริหารกิจการตาม (๒) หรือเป็นตัวแทนของกิจการตาม (๒)

(๔) ได้รับการสนับสนุนจากตัวแทนผู้ดูแลในบ้านเพื่อให้การดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ป่วยหรือคนพิการ

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้วอาจออกกฎกระทรวง (Regulation) กำหนดให้บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นนักดูแลสังคม

(๑) บุคคลที่ทำงานในหน่วยงานท้องถิ่น (Local Authority) ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสังคม หรืองานบริการอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งอาจทำหรือต้องทำโดยหน่วยงานท้องถิ่น

(๒) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลบุคคลอื่น

(๓) บุคคลที่บริหารจัดการหรือทำงานในหน่วยงานอื่นนอกจากบริษัทหรือตัวแทนที่ให้บริการด้านการดูแลส่วนบุคคล

(๔) บุคคลที่ทำงานในศูนย์ดูแล

(๕) บุคคลที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการอนุมัติ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์

๑. การจดทะเบียน

ประเทศอังกฤษใช้ระบบการจดทะเบียนในการควบคุมนักดูแลสังคม โดยมีคณะกรรมการ (Council) เป็นผู้พิจารณาคำขอ

การจดทะเบียนนักดูแลสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ นักสังคมสงเคราะห์และนักดูแลสังคม ผู้ที่ยื่นคำขอยื่นทั้งสองประเภทจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพสภาพร่างกายและจิตใจ และมีความสามารถที่เหมาะสมในปฏิบัติงาน และมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) กรณียื่นคำขอยื่นจดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์ต้องได้รับการศึกษาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เป็นคนต่างชาติหรือจบการศึกษาจากต่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) กรณียื่นคำขอยื่นจดทะเบียนเป็นนักดูแลสังคมต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำขอจดทะเบียนแล้ว อาจมีคำสั่งเป็น ๒ กรณี คือ รับจดทะเบียนโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไข หรือไม่รับจดทะเบียน^{๖๖} หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ (Tribunal) ในการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการอุทธรณ์อาจมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือยกเลิกคำสั่ง และมีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในการจดทะเบียน^{๖๗}

๒. การควบคุมมาตรฐานนักดูแลสังคม

พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้คณะกรรมการออกมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Codes of Practice) ในส่วนของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักดูแลสังคมที่ทำงานในหน่วยงานของตนและอาจนำมาตรฐานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมาใช้บังคับในกรณีที่รัฐมนตรี (Minister) มีคำสั่ง^{๖๘} นอกจากนี้ ยังมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของนักดูแลสังคมหลังที่ได้รับการรับจดทะเบียนแล้วโดยคณะกรรมการมีอำนาจออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน

^{๖๖} Section 58

- (1) If the Council is satisfied that the applicant
  - (a) is of good character;
  - (b) is physically and mentally fit to perform the whole or part of the work of persons registered in any part of the register to which his application relates; and
  - (c) satisfies the following conditions, it shall grant the application, either unconditionally or subject to such conditions as it thinks fit; and in any other case it shall refuse it.
- (2) The first condition is that—
  - (a) in the case of an applicant for registration as a social worker—
    - (i) he has successfully completed a course approved by the Council under section 63 for persons wishing to become social workers;
    - (ii) he satisfies the requirements of section 64; or
    - (iii) he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social workers;
  - (b) in the case of an applicant for registration as a social care worker of any other description, he satisfies any requirements as to training which the Council may by rules impose in relation to social care workers of that description.
- (3) The second condition is that the applicant satisfies any requirements as to conduct and competence which the Council may by rules impose.

^{๖๗} Section 68

- (1) An appeal against a decision of a Council under this Part in respect of registration shall lie to the Tribunal.
- (2) On an appeal against a decision, the Tribunal may confirm the decision or direct that it shall not have effect.
- (3) The Tribunal shall also have power on an appeal against a decision—
  - (a) to vary any condition for the time being in force in respect of the person to whom the appeal relates;
  - (b) to direct that any such condition shall cease to have effect; or
  - (c) to direct that any such condition as it thinks fit shall have effect in respect of that person.

^{๖๘} Section 62

- (1) Each Council shall prepare and from time to time publish codes of practice laying down—
  - (a) standards of conduct and practice expected of social care workers; and
  - (b) standards of conduct and practice in relation to social care workers, being standards expected of persons employing or seeking to employ them.

- (5) Local authorities making any decision about the conduct of any social care workers employed by them shall, if directed to do so by the appropriate Minister, take into account any code published by the Council.

ชั้นต่อไป รวมทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยกเลิกการจดทะเบียนในกรณีที่ได้รับจดทะเบียนไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว^{๑๙}

๓. บทกำหนดโทษ

บุคคลใดที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนักสังคมสงเคราะห์และมีเจตนาหลอกลวงบุคคลอื่น โดยการใช้คำนำหน้าชื่อว่า “นักสังคมสงเคราะห์” หรือใช้คำอธิบายใด ๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าตนเป็นนักสังคมสงเคราะห์จดทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตามอัตราค่าปรับมาตรฐานไม่เกินระดับ ๕^{๒๐} กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ ยูโร^{๒๐}

^{๑๙} Section 65

(1) A Council may make rules requiring persons registered under this Part in any part of the register to undertake further training.

(2) The rules may, in particular, make provision with respect to persons who fail to comply with any requirements of rules made by the Council, including provision for their registration to cease to have effect.

...

^{๒๐} Section 61

(1) If a person who is not registered as a social worker in any Use of title “social relevant register with intent to deceive another

(a) takes or uses the title of social worker;

(b) takes or uses any title or description implying that he is so registered, or in any way holds himself out as so registered, he is guilty of an offence.

...

(3) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to a fine not exceeding level 5 on the standard scale.

^{๒๐} อัตราค่าปรับมาตรฐาน (Standard scale) บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๗ แห่ง Criminal Justice Act 1998 (C.48) ซึ่งกำหนดอัตราค่าปรับไว้ ๕ ระดับคือ

๑. ระดับ ๑ จำนวนค่าปรับ ๒๐๐ ยูโร
๒. ระดับ ๒ จำนวนค่าปรับ ๕๐๐ ยูโร
๓. ระดับ ๓ จำนวนค่าปรับ ๑,๐๐๐ ยูโร
๔. ระดับ ๔ จำนวนค่าปรับ ๒,๕๐๐ ยูโร
๕. ระดับ ๕ จำนวนค่าปรับ ๕,๐๐๐ ยูโร